

Пам'ятайте
про
Україну!СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИКSVOBODA
UKRAINIAN DAILYРедакція і Адміністрація
"Свобода"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНС003: (201) 451-2200

PIK XCI 4. 18. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ВІВТОРОК, 29-го СІЧНЯ 1985

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 29, 1985

No. 18. VOL. XCI

Українці інформують Захід
про переслідування в ССРСР

Нью Йорк. — Співробітник щоденника "Нью Йорк Сіті Трібюн" Богдан Фарма помістив у згаданий газеті з 18-го січня ц.р., довшу згадку про День Солідарності з українськими політичними в'язнями, демонстрацію студентів Товариства Української Студентської Молоді (ТУСМ) і ширше розгорнуту кампанію українських активістів в обороні в'язнів з наголошенням переслідування і засудів українців й інших з-поміж поневоплених Москвою народів.

У замітці згадується, що ньюйоркська поліція тимчасово придурила шістьох українських студентів під будинком советської місії до ОН на 67-й вулиці і Лексингтон авеню за те, що вони намагалися продістатися до кубла советського шпигунства з метою передати представникам місії офіційний протест української спільноти проти переслідування українських патріотів і поспешного вимовлення українських політичних в'язнів в численних в'язницях, концтаборах і психіатричних закладах КГБ. Речники советської місії заперечували проти "безпорядку" і "галасу" за огороженою місією. "Галас" полягав на тому, що молоді студенти співали український національний гімн.

В загальному демонстрація була спокійна і вона була однією в серії цілого ряду протестів у рамках відзначення Дня Солідарності, до якого напередодні 12-го січня закликали українські молодіжні організації Плат, СУМА і ОД-УМ, що вони роблять кожного року, йдучи за закликом політичного в'язня Вячеслава Чорновола, який закликав відзначити цей день разом з нескореною Україною і тими в'язнями, які ще й досі караються по советських тюрмах і концтаборах.

Ярослав Куземчак, речник групи гусемів, заявив кореспондентів, що їхня Організація послідов-

но кожного року влаштовує демонстрації, голодівки, інформаційні акції тощо, звичайно біля советських амбасад, консулатів, будинків Аерофлотів тощо. Метою демонстрації, відмітив Куземчак, є поглибити знання західного суспільства про советську диявольську систему і систематичне переслідування українців і представників інших поневоплених народів, головним чином, які активно змагаються за національні і людські права в своїх країнах. "Ми намагаємося держати живим ідею заклику В. Чорновола", заявили представники студентства.

Кілька тижнів перед тим три українські організації, які змагаються за національні і людські права, підписали і вислали листа-меморандум до генерального секретаря Об'єднаних Націй Ганіса Переса де Куєра, до всіх місій і представництв в ООН і членів Конгресу, закликаючи до міжнародної перевірки трьох останніх випадків смерті українських політичних в'язнів. Листа підписали Ігор Ольшанівський від імені організації Американців в Україні, Людський Прав в Україні, д-р Андрій Зварун від "Смолоскипу" і колишні в'язні советських тюрем Надія Світлична і д-р Ніна Строката - Караваєва, члени Закордонного Представництва Української Гельсінкської Групи.

Згадані організації обвинувачують лідерів Советського Союзу, що вони шляхом фізичного винищення політичних в'язнів намагаються розв'язати проблему дисидентства в ССРСР. У меморандумі згадується про невинну смерть Олександра Тихого, Юрія Литвина і Валерія Марченка, а також про Олександра Нікітіна, активіста незалежної профспілки. Вони пригадують у листі до Куєра також історію смертей Алди Горської, Володимира Івасюка і мучеництво поета Василя Стуса та Юрія Шухевича.

В Гемпстеді повівав

український прапор

Вітні Томас Гудолта з містечка Гемпстед у повіті Нассо одержав з рук представників української громади український прапор, який повівав з міського ратуша в дні 22-го січня ц.р. у 67-річницю проголошення незалежності України. На фото зліва, біля Т. Гудолти (перший зліва) стоїть (зліва): Оксана Мутлас з Іст Медов, парох української католицької церкви св. Володимира в Гемпстеді о. Омеда Шараневич, Анна Катчак, представниця Відділу УККА в Нассо повіті, Лінда Мутлас і Катя Купчак.

В ЛІСТІ ДО РЕДАКЦІЇ "Нью Йорк Сіті Трібюн" читач Олександр Клецов з Норт Бранзівку, Н. Дж. порівнює советські переслідування в Афганістані до московської політики в Україні. Він пише: "Я хотів би порівняти ці найновіші комуністичні злочини до інших злочинів, вчинених проти українського народу 40 років тому. Як оборонець свободи, Українська Повстанська Армія (УПА), вела довгу і запеклу війну проти росіян в роках 1943-1953. Однак, щоб підірвати і знищити підтримку, яку українське цивільне населення давало повстанцям, російське НКВД (предтеча теперішнього КГБ) вживало таких самих методів тортур, розстрілів, мордування дітей та політики знищення всього, що тепер росіяни роблять в Афганістані."

СУДІЯ В РИМІ ЗАСУДИВ 174 особи, в тому числі колишнього сенатора від соціалістичної партії Доменіко Петтеллю, які заснували політичну антиурядову партію і збройну раму цієї партії для започаткування громадянської війни в Італії з метою зміни політичної системи. Крім того, згаданий сенатор планував спільно з терористами з так званих червоних бригад переставити шийний ряд схоплених визначних політиків з метою застосування тиску на центральний уряд і військове командування.

СССР далі займається
технологічним шпигунством

Бонн, Західна Німеччина. — Західнонімецький уряд розвідка отримали нові докази, що Советський Союз далі займається технологічним шпигунством на Заході, головним чином в індустріальних розвинених країнах, з концентрацією на З'єднаних Штатах Америки, Японії, Західній Німеччині, Великобританії, Франції та інших країнах.

Речник західнонімецького міністерства внутрішніх справ заявив, що совети тепер цікавляться всім: від стратегічних ракет починаючи і на звичайному уліпшеному траєкторію кінця. Західна розвідка перехопила маленьку червону книжечку, якою користуються плачені советські шпигуни і, якій вираховано усі речі, якими вони повинні цікавитися у своїй шпигунській діяльності. Першосте, очевидно, мають модерні ракети, ракетні вистріли, уліпшена радарна система, електронні підслухові апарати на далеку віддалі, протитанкові і протикорабельні бази й інша зброя, винахід для знищення підводних човнів, великі комп'ютери, які можна застосувати для військових цілей, призначені фотоапарати тощо.

Всі ці інформації західнонімецька розвідка розкрила у зв'язку з приїздом до Бонну великої советської торго-

вельної делегації, яку очолює один із заступників голови Ради Міністрів ССРСР Алексій Антонов, який вже в першому дні свого перебування на Заході критикував "капіталістичні держави", які, мовляв, відмовляються продавати Советському Союзові те, чого він найбільше потребує, хоч не відмовляються від самої торгівлі. Міністерство внутрішніх справ заперечило погослови, що звідомлення розвідки було опубліковане для того, щоб пошкодити розмовам з Антоновим, як про це написали ліберальні газети, які підтримують курс політики співпраці з Москвою і її східноєвропейськими сателітами за всяку ціну і які вважають, що політика детанту є однією формою збереження Європи перед ядерним знищенням. Газети при тому відмічують, що між двома західнонімецькими міністерствами — внутрішніх і економічних справ — постоєла непорозуміння з цього приводу, бо міністер економіки вважав, що звідомлення значно пошкодило йому у розмовах із советською делегацією.

Розсудили політичні аналітики казати, що історія повторюється. Починається доба детанту, яку Москва хоче належно використати для своїх цілей і поширення шпигунства на Заході.

Канадська школярка дістала
листа від К. Черненка

Москва. — Советські газети надрукували на видних місцях лист, адресований генсеком Константином Черненком 18-річній канадській школярці Лорі Піро.

Історія цього листа така. Лорі Піро дістала на лекції з суспільствознавства завдання написати про проблему перебігів в озброєнні і міжнародного відпущення. Замість завдання школярка написала листа до Черненка, в якому запитувала його: "Чому всі народи, всі раси не можуть жити в мирі?" За свій лист Піро дістала нездовільну оцінку — 9 точок з 20. Тоді вона писала листа до Черненка і дістала від нього відповідь, в якому генсек пише, що ще у 1946 році ССРСР запропонував заборонити виробництво і застосування ядерної зброї. Генсек написав, що "Советський Союз підтримує заморожування ядерних арсеналів, повну заборону ядерних випробувань і розроблення та застосування всіх інших видів зброї масового знищення".

Копію листа Черненка, написаного на двох сторінках, вручив канадській школярці особисто посол ССРСР в Канаді Алексій Родіонов. Він спеціально

приїхав до Лорі Піро, яка мешкає в Калгарі, Альберта, і виступив разом з нею на пресовій конференції. Лорі сказала, що поки що не дістала запрошення приїхати до ССРСР, як американська школярка Саманта Сміт, яка написала Ю. Андропову, але хотіла б відвідати Москву.

На думку західних спостерігачів у Москві, лист Черненка канадській школярці розрахований не стільки на пропагандистський ефект, скільки на те, щоб спростувати чутки про його тяжку хворобу. Одночасно на перших сторінках советських газет було опубліковано послання Черненка учасникам всеосійної конференції прихильників миру, що відбувалася в Москві.

Західні дипломати нагадували, що в останній півроку життя Ю. Андропова в газетах постійно появлялися листи і телеграми за його підписом, хоч після його смерті з медичного висновку стало ясно, що весь цей час Андропов фактично не брав участі в державних справах. "Все це так знайомо", — сказав один західний дипломат з приводу послання Черненка канадській школярці.

Влаштовують Український
Тижень в університеті
Вестерн Онтаріо

Лондон, Онт. — Український Студентський Клуб при університеті Вестерн Онтаріо в Лондоні, Онт., організує щороку, як і інші студентські осередки в Канаді, Український Тижень при цьому університеті, інформуючи тисячі неукраїнських студентів і професорів про історію й культуру України.

Управу Студентського Клубу запланувала спеціальну програму Тижня, який починається в неділю, 3-го лютого, о год. 2-й по полудні в університетській бібліотеці. В офіційному відкритті, крім членів Управи й Студентського Клубу, візьмуть участь спеціально запрошені гості, в тому й дорадинок УСКЛЮ за останніх 30 років, д-р Євген Рослиничук.

На окрему увагу цілотижневої програми Українського Тижня заслуговує вис-

тавка чотирьох сучасних мистців із України: Віталія Сазонова, Володимира Марченка, Антона Соломучка та Володимира Стрельнікова. Куратором цієї мистецької виставки є Дарія Даревич.

В часі Тижня відбудеться те товариство зустріч у приміщенні Університетського центру, а на закінчення — бенкет-зстріч із українською громадою Лондону, де головним промовцем буде відомий у канадському й українському суспільно-політичному житті парламентарист Онтаріо мгр Юрій Шимко. В мистецькій частині виступить вокальне тріо "Верховина" з веселим репертуаром.

Після бенкету організатори запрошують всіх до танцю під звуки популярної оркестри "Петро Пиріг і т.д."

"ДИСКАВЕРІ" ПОВЕРНУВСЯ
ІЗ ЗАСЕКРЕЧЕНОГО ПОЛЕТУ

Кейп Канаверал, Фла. — Міжпростірний корабель "Дискавері", який був запущений у простори 24-го січня ц.р., з п'ятьма астронавтами на борді, повернувся у неділю, 27-го січня о год. 4:23 по полудні на землю, виконавши свою місію.

Військові спостерігачі відмічують, що це вперше в історії міжпростірних польотів "Дискавері" не тільки був засекречений і кореспонденти навіть не знали дня і години коли він підніметься у простори, але засекречений був також вантаж корабля і апаратура, яка служила виключно для військових цілей і тому цей полет повністю був оплачений Пентагоном. Засоби масової інформації повідомили, що "Дискавері" з успіхом запустив над територією Советського Союзу розвідувальний сателіт. Капітан американських військово-морських сил Томас Маттінглі, який вже раніше брав участь у міжпростірних польотах, заявив після приземлення на летючий базі ім. Джона Кеннеді, що астронавти виконали своє завдання і дуже задоволені, що сама машинерія корабля і всі інші апарати функ-

ціонували справно і астронавти не мали жадних труднощів в повітрі.

Очевидно, речники Пентагону і високе командування американського летунства відмовились від всяких коментарів на тему польотів і навіть не бажали входити в розмову чи сам полет був коротший, як було передбачено раніше, чи ні. "Дискавері" облетів землю 47 разів і шойно тепер Пентагон, після докладної перевірки зібраних матеріалів і передач запущеного сателіта-шпигуна, планує випустити офіційний комюнікат для преси про засекречений полет. Крім того головне американське командування матиме докладні інформації про розміщення і випробування советських ядерних ракет і знає, тим чи ССРСР дотримується прийнятих ним зобов'язань у договорах із ЗСА.

Пентагон заплатив за цей полет "Дискавері" 31,200,000 доларів. Поки що не відомо коли полетить черговий міжпростірний корабель з військовим вантажем, але в майбутньому таких польотів буде значно більше, — заявили офіційні речники Пентагону.

В АМЕРИЦІ

ЯК ВИКАЗАЛОСЯ ТІ, ЯКІ перевіряють безпеку фабрик ще минулої осені остерігали власників фірми Юніон Карбайл, що нагромадження газу в танку фабрики, яка знаходиться в місцевості Інстінгтон у Вест Вірджинії може doprowadити до вибуху і затруєння довілля. Остерога була три місяці перед тим, як у фабриці Юніон Карбайл в Індії такий вибух спричинив смерть понад 2,000 осіб.

ПУБЛІЧНІ ЛІКАРНІ на терені ЗСА щораз більше переходять в руки приватних підприємств тому що самі не можуть видержати коштів і податків. При тому однак заходять небезпека, що приватні підприємства, які купують лікарні для фінансового прибутку не будуть охочі приймати пацієнтів безкоштовно, що мусять робити публічні лікарні.

КАТОЛИЧНИЙ СПИСОК в столиці стеїту Нью Йорк, Олбані, скажіть місто за дозволи відкрити там дві клініки для переродження абортів. Це перший випадок, що католицький список звернувся до суду із скаргами розв'язати таку справу і воно особливо дивне у тому випадку, бо загально відомо, що список Говард Габбард був, як молодий священник, дуже ліберальний і виразно займав позицію проти т. зв. "стабілізму".

ПРОЄКТ РОЗБУДОВИ доріг та дільниці в західній частині Мангеттену, відомий під назвою "Вествей", який має коштувати 2 мільярди доларів, дістав прихильну оцінку військових інженерів, які розглядали вплив такої розбудови на довкілля. Справа розбудови тягнеться вже десять років та постійно є чинниками, які протестують проти цього проєкту з різних причин.

ВЕЛИКА АМЕРИКАНСЬКА добродійна організація проголосила, що дає 25 мільйонів доларів в наступних трьох роках на те, щоб прослідити як можна запобігти ядерній війні. Речники організації заявили, що цей додаток вдвоє більший, як був досі тому, що жертводавці уважають охорону перед ядерною війною найважливішою у світі справою.

УРЯДОВІ ЧИННИКИ будуть розглядати чи справді, як подас преса летуни та інші персонал летючої лінії Провінстан-Бостон, яка є однією із найбільших ліній для короткотривалих летів, вживали наркотиків. Таке подав до відомо колишній урядовець тієї лінії, виступаючи на телевізійній програмі мережі Сі-Бі-Ес. Справа є важлива тому, що літак цієї лінії впаде з невідомих причин у грудні минулого року на Флориді та у цій катастрофі загинуло 13 осіб.

В АРІЗОНІ СУД звільнив від вини директора агенції, яка займається перевозом нелегальних іммігрантів з Південної Америки. Це звільнення його з вини дає іншим які допомагають віткачам із Південної Америки, особливо церковним групам, поштовах до того, щоб далі тим займатися.

БАФФАЛО, ТА ОКОЛИЦЮ, що відомі як "снігова полова", навістила вимково сильна снігова буря в минулому тижні, яка впродовж трьох днів спаралізувала під 39 інчима снігу ціле місто, та примусила мейора Баффало покинути на допомогу військовій відділі. При тому мейор заборонив всеїлю у місті їзду приватними автами, щоб вичистити дороги.

НА ЕКРАНАХ ЗСА появилася фільм опертій на справжній історії двох молодих американців, що через довгі роки шпигували на користь ССРСР. Фактичний перебіг цієї історії описав в окремій книжці директор бора "Нью Йорк Таймс" в Лос Анджелесі Роберт Ліндзі. Фільм однак, як інформус критик "Нью Йорк Таймс" не придержується фактажу книжки, а старється вийняти легковірність і несправжнє ставлення до справ безпеки Уряду ЗСА.

АМЕРИКАНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО Даял Пресс — Даблейд опублікувало тепер книжку японської автorkи п. н. "Журавлі у сумерку". Фабула якої діється в 1945 році у японському місті Кіото, яке зайняли американці. Найцікавіше однак при цьому є те, що японська автorka Гітсако Матсубара пише свої повісті лише в німецькій мові і саме з німецької мови зроблений тепер переклад першої її повісті на англійську мову. Вона одружена з німцем і почала свою письменницьку кар'єру як журналістка німецького тижневика "Ді Шайт".

ПАПА ІВАН ПАВЛО II ВІДВІДУЄ
ПІВДЕННУ АМЕРИКУ

Папа Іван Павло II підходить до вітання перед Богослужінням в Каракасі.

Каракас, Венесуела. — Папа Іван Павло II вилетів на 12-денну візиту до декількох країн Південної Америки. Це 25-та закордонна поїздка Папи з часу його інтронізації в 1978 році і шосте відвідання Південної Америки.

Першу зупинку Іван Павло II зробив у столиці Венесуели Каракасі, де в неділю, 27-го січня, відправив Богослужіння під відкритим небом.

В Кіто, столиці Еквадору, Папа пробуде три дні. Уряд країни оголосив ці дні національним святом. В Кіто Папа Іван Павло II відправив спеціальну Службу Богу, щоб відзначити 450-річчя прийняття Еквадором християнства.

Папа планує відвідати вісім міст в Перу. В повороті до Риму він зробить коротку зупинку на островах Тринідад і Табаго.

А. Шарон програв процес
із тижневиком "Тайм"

Нью Йорк. — Після двох місяців судової розправи, що викликала ширше зацікавлення серед гублики, а зокрема, серед журналістів, проти яких вона була звернена, лава присяжних таки вирішила, що тижневик "Тайм" не знищив доброго імені жидівського уряду так, як твердив у своєму оскарженні Арієль Шарон, як речник того уряду.

В четвер, 24-го січня ц.р., представник лави присяжних у переповненій судовій залі відчитав рішення, одночасно гостро критикувавши журналіста, який написав статтю про те, що А. Шарон як генерал жидівського війська, заохочував в 1982 році до масакри ливанських фалангістів. Лава присяжних осудила, однак, що редакція "Тайму", помістивши статтю журналіста Дейвида Гелеві не зробила цього із злонамір'ям, а радше через "неувагу і недбалість".

Щоб виграти справу в такому випадку, той який скаргить редакцію журналу на сторінках якого поміщено статтю, мусить довести, що стаття чи дана її частина була неправдива і

шкідлива, але також і те, що редакція помістила її із злонамір'ям, тобто у свідомості, що стаття є неправдивою і шкідливою для даної особи. У випадку оскарження А. Шарона, в якому він вимагав від "Тайму" відшкодування у сумі 50 мільйонів доларів, лава присяжних ствердила, що він подав достовірні докази непричастності до масакри в 1982 році, але рівночасно уважав, що редакція "Тайму" не помістила статті із сумнівом, чи вона правдива, бо довіряла своєму кореспонденту, який її написав.

Це остаточне рішення, яке закінчило судову розправу, вважається відбитом роки за свою перемогу. А. Шарон, який тепер є міністром господарства Ізраїля, заявив, що він здобув те, за чим приїхав до ЗСА, а саме: доказав перед публічною опінією і перед американським судом, що стаття в "Таймі" не подала правди, а представники "Тайму" сказали, що на їхню думку, така скарга не повинна була взагалі опинитися в американському суді і що вони мають повне довіря до своїх співробітників та кореспондентів.

У СВІТІ

ЛІКАРІ, ЯКІ ДОСЛІДЖУВАЛИ тіло польського священика-патріота о. Єжи Попелюшка, якого замордували і опісля вкинули у водний резервуар старшини служби безпеки з наказу вищого командування, заявили, що було важко встановити чи згаданий священик був ще живий, коли його вкинули у воду, але перед утопленням тіла він був дуже побитий і вони не виключають, що смерть наступила від ударів тяжким предметом по голові. Огляд тіла також вказав, що польські поліцейні справники, які тепер сидять на лаві підслухних у Торуні, дусили, о. Є. Попелюшка шнуром про що вказують сильні знаки на шії. Крім того лікарі відкрили принаймні 14 ударів.

СОВЕТСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство ТАСС повідомило, що Політбюро вже визначило повну кількість осіб, які увійдуть до советського "тіму" на переговори з делегацією З'єднаних Штатів Америки і, як каже ТАСС, "шукатимуть можливостей скорочення ядерного озброєння і відмілітаризації космосу". У повідомленні не подано однак ані одного прізвища, як також нічого не згадано про час і місце таких переговорів. ТАСС каже, що прізвища осіб будуть подані до загальної відомої за кілька днів.

ДВА АФГАНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ літаки советської продукції порушили повітряний простір Пакистану і скинули дві бомби на містечко Аранду, розташоване 155 миль на північний захід від столиці Пакистану Ісламабаду. Бомби не зробили шкоди, бо чомусь були скинені на незаселеній площі. Пакистанські військовики думають, що полети афганських літаків і навіть скинення бомб в незаселених місцях, мають радше психологічне завдання, як військове. Очевидно, пакистанський уряд переслав до Кабулу гостру ноту протесту.

СВОБОДА

SVOBODA USPS (30-420)ISSN 0274-6964 is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
UNA members: \$7.50 — 6 months, \$15.00 — 1 year. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Призабуте свято молоді

Дня 29-го січня 1918 року відбувся під Крутами на Чернігівщині героїський бій, в якому 600 українських воїнів, майже всі дуже молоді, старалися зупинити похід на Київ зорганізованої на Московщині 4,000-ої регулярної військової групи Муравйова. На оборону Києва вислано в сторону Бахмача сотню Юнацької школи, Студентських курнів і чоту Гайдамаків — це був на той час квіт української молоді у Києві. Три військові з'їзди, які відбулись були у Києві, репрезентували ніби понад мільйон зукраїнізованого на південнозахідному фронті українського війська, але коли вибухло у Києві повстання большевиків і коли посунула з півночі і від сходу навала червоних, треба було вислати тільки наспіх змобілізованих, погано вишколених і погано озброєних отих молодиків, бо мільйони українських здорових мужчин у військовому віці проголосили „неутралітет”. У нашій військово-історичній літературі появилася теж невеличка книжечка „Крутянська трагедія”.

Це була насправді трагедія, одна з найбільш нещасливих і найнещасливіших військових операцій з цілою українською визвольної війни-революції, бій, що його можна хіба порівняти з так званим Львовим, чи пак Другим зимовим походом в 1921 році, який закінчився розстрілом 359-ох українських воїнів. Велика більшість українських воїнів під Крутами так і загинула там, частинно на бойовищі, частинно замучена і розстріляна, попавши в большевицький полон. Уже після повороту до Києва українського війська разом з німецьким на основі Берестейського миру, відшукано і перевезено до Києва тільки 17 домовин поляглих під Крутами і похоронено на Аскольдовій могилі, що ті згодом большевики зрівняли зі землею. Останній „крутянець” Левко Лукасевич оповідає про цей бій і похорон убитих під Крутами у своїх, виданих вже після його смерті споминах „Роздуми на схилку життя” (Нью Йорк, 1982, накладом Митрополита Мстислава), але він помиляється, що, як пише „один учитель української гімназії у Києві” назвав учасників бою під Крутами „українськими термопільцями”. Промовляв тоді директор української гімназії у Києві Володимир Дурдківський, а не „українськими термопільцями” назвав тоді у своїй надмогильній промові голова Української Центральної Ради Михайло Грушевський.

У 20-их і 30-их роках щороку відзначали на Західній Україні за Польщі роковини бою під Крутами українські студенти, відзначали ті роковини наша молодь, віддаючи поклін героїській молоді, яка записалася в історії України своєю кров'ю, пролітою в обороні батьківщини. Крути стали символом саме тієї героїської постави української молоді. І було цілком логічно, правильно і справедливо, що західно-українська молодь вважала своїм святом обов'язком складати в роковини тієї трагічної, але героїської події поклін своїм друзям, які не проголосили були „неутралітету” під час змагу за рідну державу, а поспішили на її оборону, дармащо ця оборона згоріла була приречена на загибелю.

Традиція відзначування роковин бою під Крутами, як свято молоді, перенеслась і за океан, на українські поселення в ЗСА і Канаді. А проте те святкування героїства крутянців якось пішло в непамять.

Чомусь-то наші студентські організації чи призабули, чи прогавили ту дату й пов'язаний із нею символ молодого українського героїського подвигу. А це недобре. Бо одним скарбом, який ще залишився нам, українцям, після втрати рідної держави і за часу ворожого експерименту з перетворенням української нації в „один радянський народ”, тим одним скарбом, що ми його ще маємо, це традиція. І тому мусимо цю традицію зберігати і плекати, бо вона єдине є праджерелом віри й надії на майбутнє.

На щорічних вечорах, присвячених поклонові крутянцям, можна широко використовувати цю подію для зосередження пороблених нашими предками помилок і можна глибоко призадуматися над причинами прогрі нашого визвольної війни-революції, та взагалі над причинами феномену, чому ми є нині самотньою у світі нацією на такій великій території і рідною державою в різних порах, яка не має своєї держави. Недобре забувати про такі події і відключитися до патріотизму і здорового інстинкту сучасної української високошкільної молоді, і до організації молоді Пласт, СУМА, ОДУМ, МУНІ ТУСМ, щоб вони відновили традицію щорічного відзначування бою під Крутами. Бо це її, молоді, свято, це її традиція, це її обов'язок цю традицію зберігати.

Протягом останнього часу на Захід продіставили три випуски самвидавної „Хроніки Католицької Церкви на Україні”. Перший випуск появилася приблизно на початку березня 1984 року, другий приблизно в середині березня того ж року, а третій в середині травня 1984 року. В найближчому часі мають бути опубліковані на Заході далі випуски „Хроніки УКЦеркви” (4 і 5). Поява цього самвидавного журналу за умов посилення советського терору в Україні, масових нападів на УКЦеркву, фальсифікації її історії та діяльності в минулому советською пропагандою, очорнювання видатних постатей УКЦеркви, як Митрополит Андрій Шептицький та Патріарх Йосиф Сліпий — свідчать, що всі ці заходи не лише безуспішні, а й нагальні, на твердий опір з боку вірних цієї Церкви, й не злічували її діяльності та активності.

Це можна було спостерігати і на підставі всіх вісток, що доходили до нас з України та з СССР взагалі попередніми роками. Варто тут нагадати широке звідомлення „Хроніки Литовської Католицької Церкви” про масовий опір українських селян, спрямований проти православлявання Церкв в Західній Україні, які опубліковані на Заході матеріали „Ініціативної Групи захисту прав віруючих на Україні” спершу під головством Йосипа Терелі, а згодом, після його арешту, під керівництвом його зас-

М.С.

БЕЗУСПІШНА КАМПАНІЯ ПРОТИ УКЦЕРКВИ

тупника Литвина й інших діячів цієї групи. Широко відомими на Заході стали й листи-протести о. Будзінського з Львова, скеровані до редакції „Вільної України”, що кидають чимало світла на ті настрої вірних Церкви й їх обурення з приводу постійних нападів на релігійну діяльність Греко-Католицької Церкви в Україні, та знеславлювання єпископів цієї Церкви, які не дійшли до редакції „Вільної України” ухвал так зв. собору з 1946 року про „добровільне” об'єднання УКЦеркви з російською православною.

Із трьох чисел „Хроніки Католицької Церкви на Україні” видно, що переслідування віруючих УКЦеркви і взагалі віруючих в Україні протягом останніх років значно посилюються, але водночас „Хроніка” відзначає, що опір проти насильства й терору. В першому випуску „Хроніки” подано чимало невідомих фактів про арешти католицьких українських священників, які в вірних. Їх великою мірою відкидають до концтабору у Львові, що знаходиться на місці колишнього нацистського концтабору при Янівській вулиці. „Замість побудувати пам'ятник жертвам фашизму”, — пишеться в „Хроніці”, — комуністи СССР ор-

ганізували там свій концтабір, куди страшний за фашистський. В цьому концтаборі перебуває 300 католиків, 29 батистів, 15 єврейств, 39 православних та ще поділяють віруючих інших віровизнань. Існує подібний концтабір в Дрогобичі, де також перебуває чимало віруючих. „Хроніка” повідомляє, що в Янівському концтаборі перебуває Микола Мамус, один із колишніх членів ОУН з міста Козова Тернопільської області. Це вже вдруге його заарештували до концтабору. Вперше арештували його 1948 року в Чехо-Словаччині, звинувачуючи, що він був зв'язковим ЗЧ ОУН, й засудили до 25 років.

„Хроніка” є чимало вісток про опір віруючих советському насильству. Так, наприклад, 6-го січня 1984 р., на Свят-Вечір католицька молоддь села Ядін ковати збиралась, щоб відзначити арешт українського християнського поета Семена Скалича (вбивства 10-річний термін ув'язнення в пермських концтаборах). На вечорі читали його поезії, які і поезії інших заборонених авторів. Згодом прийшли репресії КГБ супроти учасників вечора. Є й приклади активного опору. Так, напри-

клад, коли до села Лисичево, Закарпатської області під час Різдва 10, 1984 року із району приїхало три автомашини з районним начальством і міліцією з метою розігнати коляди, обурені віруючі побили начальство, а машини скинули в рів. У 1983 році на знак протесту проти переслідувань УКЦеркви 520 українських католиків спалили свої папирти й відмовились від будь-яких зв'язків із владою, вважаючи її ворожою християнству й Богові. Всі вони, — як пише „Хроніка”, — заявили, що готові на мучеництво.

Ще більше фактів про спротив, пов'язаний вже з національно-визвольною боротьбою, приводиться в другому випуску „Хроніки”. Побіч того в цьому випуску є чимало вісток про дотепер невідомі на Заході арешти й переслідування віруючих в Україні, статистичні дані про розміщення українців поза Україною на території СССР, як і деякі невідомі на Заході дані про справу Валленберга.

Як повідомляє „Хроніка”, 7-го січня 1984 року в селі Дмитрів Львівської області (Палехівщина) ученики місцевої школи висвітили національний прапор і тризуб. Із Пустомитів Львова зараз же наслідки до Дмитрова почалися з КГБ для розгляду справи. Ученикам сьомої класи грозять кари.

(Продовження на ст. 4)

В. Василенко

ЧИ СПРАВДІ ЗАГРОЗА РОЗБИТТЯ СКВУ?

автори проголошують: „Ми співпрацюватимемо з усіма українськими установами — членами СКВУ — лише в рамках дійсного дозволеньня щодо основних заходів на яких постає СКВУ, і коли ці особи виявляють бажання до єдності в принципових справах і до співпраці з українським революційно-націоналістичним рухом, що його репрезентують на форумі СКВУ Організації Українського Визвольного Фронту”.

На сторінках „Гомону України” з 28-го листопада 1984 року, в репортажі про 18-ту Пленарну Сесію Секретаріату СКВУ подано інформацію відносно першого обвинувачення, тобто про Звернення і Резолюції ІУ Конгресу СКВУ, але про всі інші заходи, зроблені Організацією Українського Визвольного Фронту на адресу СКВУ, дотепер ніде не появилися інформації, які вказували б на бою якісь докази про „беззаконність”, „культ-обмін”, „ворожу інфільтрацію” та „розбиття і атомізацію громадського життя” в дії СКВУ.

У справі резолюції ІУ Конгресу „Гомін України” пише вірно, що „ІУ Конгрес СКВУ доручив Секретаріату СКВУ зредувати і узгодити резолюції”. Це узгодження „Гомін України” розуміє дуже характер-

но. Ствердивши, що найбільш дразливими справами в резолюції є звернення, над проектами яких працювали аж дві комісії, покличуть арешти українського християнського поета Семена Скалича (вбивства 10-річний термін ув'язнення в пермських концтаборах). На вечорі читали його поезії, які і поезії інших заборонених авторів. Згодом прийшли репресії КГБ супроти учасників вечора. Є й приклади активного опору. Так, напри-

клад, коли до села Лисичево, Закарпатської області під час Різдва 10, 1984 року із району приїхало три автомашини з районним начальством і міліцією з метою розігнати коляди, обурені віруючі побили начальство, а машини скинули в рів. У 1983 році на знак протесту проти переслідувань УКЦеркви 520 українських католиків спалили свої папирти й відмовились від будь-яких зв'язків із владою, вважаючи її ворожою християнству й Богові. Всі вони, — як пише „Хроніка”, — заявили, що готові на мучеництво.

Ще більше фактів про спротив, пов'язаний вже з національно-визвольною боротьбою, приводиться в другому випуску „Хроніки”. Побіч того в цьому випуску є чимало вісток про дотепер невідомі на Заході арешти й переслідування віруючих в Україні, статистичні дані про розміщення українців поза Україною на території СССР, як і деякі невідомі на Заході дані про справу Валленберга.

Як повідомляє „Хроніка”, 7-го січня 1984 року в селі Дмитрів Львівської області (Палехівщина) ученики місцевої школи висвітили національний прапор і тризуб. Із Пустомитів Львова зараз же наслідки до Дмитрова почалися з КГБ для розгляду справи. Ученикам сьомої класи грозять кари.

(Продовження буде)

Лев Якевич

Еміграційний монастир

Думаю, що не кожний з нас свідомий цього, що приналежність до української спільноти на еміграції, тож на приналежність до монашого чину, в якому людина має маси обов'язки, а жадних прав.

Візьмим, наприклад, типичного американця. Він платить три основні податки: федеральний, стейтовий та міський. Шануючи себе українцем, платить ще й четвертий податок, національний. Крім цього, кожний з нас оподаткований, щонайменше декількома „добровільними” податками (що мають ефемерну назву фондів) на різні: політичні, національні, релігійні, культурно-освітні, християнські та спортивні цілі.

Дозвольте навести декілька з них: Фонд СКВУ, Фонд будови місцевої церкви, Фонд Української Енциклопедії в Сарселі, Фонд Українських катедр в Гарварді, Фонд Українського Вільного Університету, Українського Патріархату, Т-ва св. Софії, Фонд Визвольного Фронту, Фонд Купна Українського Освітньо-Культурного Центру у Філадельфії, Фонд будови спортивного стадіону Т-ва „Тризуб” в Горшені, Па., Фонд Українського Дослідного Т-ва ім. Вячеслава Липинського у Філадельфії, Фонд Українського Дослідного Публіцистичного Т-ва в Чикаго, Фонд Дослідного Товариства Української Термінології в Нью Йорку, Фонд Допомоги Українським Політичним, В'язням за Залізною заслоною, Фонд Українського Інваліда, Фонд Українського священика в Казахстані, Фонд Української Захоронки в Перемішлі, Фонд Українського Сиротництва в Бразилії, Фонд Української Прогресії в Югославії, Стипендіальний Фонд для українських студентів в Південній Америці, Фонд ЗАДК-у та, найновіший, Фонд Українського Байсеніталь, який, не зважаючи на те, що його святкування урядово покіналися 31-го грудня 1976 року, ми далі відзначаємо його кожного року в серпні, на площі Робін Гуд Делст у Філадельфії, танцюально-вокальним спектаклем.

Крім цього, обов'язком кожного українського монаха та монахині — скласти шедри пожертви на будову помертих пам'ятників видатних українських літераторів, мистців, акторів, громадсько-політичних діячів, національних героїв, на українську гучульську церкву в Гантері, на українську відпустову церкву в Люрді, українську свято-земельну церкву в Єрусалимі, на українську церкву-святиню у Вашингтоні, на церкву-пам'ятник в Бавнд Бруку, та, врешті, на українську церкву Дажбога в Атлантик Ситі.

Окрему рубрику становлять грошові пожертви та дотатки на Меню коледж на Факс Чейсі, на українські катедри на Пенсильванському, Ратгерському, Колорадському та Торонтоському університетах, на українські музеї: в Стемфордлі, Дітроїті, Клівленді, Чикаго, Торонто, Награ Фолдс та на найновіший Український Музей в Нью Йорку.

Останню рубрику становлять т. зв. видавничі фонди на публікацію альманаху „Сільського Господаря”, „Маслосоюзу”, „Української Коопераші”, на „Пропам'ятну книгу Української Академічної Гімназії у Львові”, твори Винниченка, біографію Лесі Українки, спадщину Вячеслава Липинського, український „Голокост” та на справжню галактичну плеяду регіональних збірок: стріян, дрогобичан, перемишлян, підгасчан, бібчан, станіславчан, коломиян, тернопільчан, чернівецьких, збручан, чортківчан, бойків, лемків, гуцулів, буковинців, холмчан, волоняків, підкарпатців та ім'я їм рек!

Якщо думаєте дорогі читачі, що на тому кімчаються обов'язки українських еміграційних монахів, то ви дуже помиляєтесь! Бо крім національних податків, культурно-харитативних фондів, грошових дотатків та пожертв, вони мусять ще платити свої індивідуальні внески, чи, як говорять галяцькі українці, „вкладки” до цілої низки українських товариств, організацій, інститутів, об'єднань та установ. Згадати б тільки місцевий відділ ЗАДК „Самоміч”, Пласт, СУМА, літературно-мистецькі клуби, горожанські клуби, спортивні т-ва, ОБВУА, станицю УСС-ів, дивізійників, в'єтні Т-ва бойків, гуцулів, буковинців та всіх приналежних відділів Українського Народного й Братського Союзу, „Провидіння” та „Народної Поміч”.

Якщо ви крім цього ще професійна людина, тоді жодя вас ще членські вкладки до: УЛТПА, Т-ва Українських Інженерів Америки, Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів, Асоціації Українських Професорів, Т-ва Українських Пранників, Бібліотекарів, економістів, кооператорів, журналістів, музик, професіоналістів, Українського Історичного Т-ва, Об'єднання Мистців Української Сцени (ОМУС), Об'єднання Українських Письменників „Слово”, Наукового Т-ва ім. Шевченка, Української Академії Наук, Українського Інституту Америки та Фондації Українського Вільного Університету.

А якщо, не дай Боже, ви ще політична особа, тоді чекають вас ще членські вкладки до: ООЧ-СУ, ОДВУ, МУНУ, СУНДУ, УРДП, СВУ, УНДС, УНДО, АБН, УГВР, Союзу Гетьманців Державників, трьох об'єднань колишніх воїнів УПА, Т-ва Прихильників Українського Демократичного Руху, Українсько-Американського Демократичного Клубу, Українсько-Американського Республіканського Клубу та Асоціації Українців Америки.

(Продовження буде)

Володимир Барагура

„У СЯЙВІ ПРОМЕНІВ” — ЗБІРКА ПОЕЗІЙ, СПОВНЕНИХ ОПТИМІЗМУ

Читачі й любителі творчості Світлани Кузьменко спостережуть, що нова збірка її поезій „У сяйві променів” (1984) перегукється з попередньою збіркою поетеси „Вічний просторет” (1981). Уже наголовки показують пов'язаність збірок. Оці прозорі, паростки, чи пагілки, які в попередній збірці тільки наклеювалися з кореня, тепер уже під впливом життєдайних соняшних променів розрослися в дерево з віттям, листками, й квітами. Цю ідею графічно висловив мистець-малюв Мирон Левицький в оформленні обкладинки й у вступній ілюстрації.

В обох збірках С. Кузьменко розгортає філософські міркування не лише на теми абстрактні, чи велемудрі, але розглядає проблеми повсякденного життя, які ворушать і турбують не тільки мислителів, але й кожному „сіру людину”. В обох збірках зауважуємо зближені світоглядно-ідейні спрямування й тематичні подібності. Вони зосереджуються на особистих проблемах, на домашньому вогнищі, на родині, друзях, земляках, батьківщині, ближніх, на цій людській збірності. Життєва філософія поетеси висловлена ясно, згущено в чотирьох рядках вірша без наголовка:

Всі істини давно вже перевірено,
Всі мудрощі продумано давно.
А ми усі в єдине тільки віримо,
Що бачимо крізь дим своїх вікон.

В обох збірках вражає глибина, безпосередність, ширість почуття, здібність виникати в найінтимніші тайники людської психіки й людського серця, сміливість висловлювання поетесою своїх поглядів і переконань.

Хоча авторку шарпують сумніви, неспівність, вагання, хоч огортає її смуток, розпач, скорбота, відчай, кінцевий акорд її творів бадьорий, оптимістичний, овіяний і просякнутий непохитною вірою в незнищенність життя, в перемогу добра, правди, краси, любові, а передусім у повновартну людину й у те, що „не вмер ще Бог”.

Віра в людину й вперте та послідовне шукання повної людини-індивіда стоїть у центрі зацікавлень поетеси, становить стрижень її поезії. Вона висловлює це проречисто у вірші „Не вір юрбі”:

Не вір юрбі. Видовищ її і хліба.
Вона сіла, як найтемніша ніч.

А вір людині кожній у житті,
Знайди її .....

Цей мотив повторюється в вірші „Промені”:

Лунають світом різні голоси,
А я шукаю людський голос,
Як суть життя, як сонця — хлібний колос,
Щоб жити і рости!

У світлій безкрай повені,
Де промені збіралися усі:
Найгадініші, найсвітліші промені
Проміняють людям з людської душі.

У першій збірці переважають особисті переживання, головню після втрати друга життя, але ці надгробні ридання і похоронні голосиння злізлого і втишує віра в незнищенність людського життя. Ці елементи повторяться ще в другій збірці, але вони більш зрівноважені, опано-

вані, зігріті саявом теплих життєдайних і життєтворчих променів віри, надії й любові. Вони не становлять суцільного циклу, але розкинені тут та там у збірці. Сюди належать: „Це тоді”, „Без назви”, „Мені сумно”, „Вдовця”, „Він”. Для прикладу зачитую уривок із поезії „Це тоді”:

День згасав у надвечір'ї міста,
Легко, легко простежася шлях,
Ми лопали мрію про неміст:
Я — в твоїх, а ти — в моїх очах

Це тоді ти на своїй долоні
Простягнув мені найкращий світ.

І уривок із спорідненого вірша „Без назви”:

Так тяжко мені сьогодні,
Здається, що я не я,
Прошу ласкаві долоні,
Прошу, любове моя.

Врешті зворушливий вірш „Він”:

Брязкають тити, гримають статуси,
Репетують порожні слова,
Крутяться-вертаються різні гошиталери
Обертом іде голова.

А він був поруч, без крикливих слів,
Правдивістю промивав у тиші.
І, ось тому, що він лиш тільки жив,
Було на світі трошечки ясніше.

Місце цих віршів, пов'язаних із спогадом про втраченого друга, займають у другій збірці поезії з новою тематикою, проблематикою, ідейним спрямуванням, базовані на порухах надір людської душі.

(Продовження буде)

УКРАЇНЦІ! НАШОЮ МЕТОЮ Є ЗАБЕЗПЕЧИТИ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ І УКРАЇНКУ, ЯКІ ЖИВУТЬ В АМЕРИЦІ Й КАНАДІ! ЧИ ВИ ВЖЕ ЗАБЕЗПЕЧИЛИСЬ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ!

ІЗРАЇЛЬ І ЛІВАН покищо перервали між собою переговори у справі відтягнення з південної частини Лівану ізраїльських військових частин. Вони однак залишили відкритою можливість відбуття чергової зустрічі, якщо їхні уряди погодяться між собою існуючі неспрозуміння. Не зважаючи на перерву у розмовах, прем'єр-міністр ізраїльського уряду Шімон Перез заявив кореспондентам, що план відтягнення військ буде продовжуватися і до вересня 1986 року на ліванській території не буде ані одного ізраїльського вояка, якщо Ліван, або Сирія чи Палестинська Визвольна Організація з допомогою інших держав, не спровокують нового конфлікту в цьому районі.

ВОСННИЙ ЗЛОЧИНЕЦЬ, високий старшина гітлерівської Німеччини, який понад 30 років перебував в італійській в'язниці, вийшов на волю рішенням суду і поспішно виїхав до рідної місцевості в Австрії. Міністер оборони в австрійському уряді Фрідріх Фрішленцгер заявив, що 69-річний Вальтер Редера звільнився з ув'язнення зі здоровельних причин, хоч проти цього протестували мешканці маленької місцевості Марзоботто, у якій вояки В. Редера під час Другої світової війни розстріляли 1,830 осіб у відплату за вбивство кількох німецьких вояків рухом спротиву.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО

Профілактика хвороб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім дозвolenням.
Адреса у Мангеттені: ROCKEFELLER CENTER, 630 5th Avenue, Room 1803, New York, N.Y. 10020
Адреса у Квінсі: 105-37 64th Avenue, Forest Hills, N.Y. 11375, (212) 459-0111

СЛУХАЙТЕ! ПІДДЕРЖУЙТЕ!
Унікальну в нью-йорку радіопередачу „ЛУНА УКРАЇНИ“
яка передасть
ЧОТИРИ ГОДИНИ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ
в СЕРЕДУ, 30-го СІЧНЯ 1985 р.
7:00 — 11:00 веч.
90.7 FM
Це — єдиний в році нагода фінансово спомогати передачу. Телефонуйте на (212) 365-8111

В ОГОЛОШЕННІ ХОРУ „ПРОМЕТЕЙ“

ПОДЯКА жертводавцям за матеріальну і моральну підтримку подорожі до Європи, попри чому було подано: Укр. Фед. Кредитова Кооп., „Самопоміч“, Йонкерс, Н. Й. має бути: Укр. Фед. Кредитова Кооп., „Самопоміч“ НЮ-Йорк, Н. Й.
подано: Авроринський І. — має бути: ЯРЕМІВСЬКИЙ ІВАН, Філадельфія, Па.
Перепрошуємо за недогляд.
Управа хору „ПРОМЕТЕЙ“

ПОДЯКА

З приємним зворушенням дякую всім, хто причинився до відзначення 50-ліття моєї громадської праці для 18 листопада 1984 р.
Передусім дяка Комітетові: голові п. Олі Горондській і паням Стефанії Вільшанецькій, Олі Дем'янчук, Анні Задойній, Анні Тарнавській і Івонні Шкарпуні, та всім членам 33-го Від. СВА за труд для успішного ювілею. Дякую Окружній Управі і Відділам 7, 8, 12, 60, 69, 116, що вислали представниць за почесну грамоту, привіти, датки і дарунки.
Дякую Товариствам і Організаціям Клівленду за участь, устні чи письмові привіти: У.З.О. мгр Василь Ліщинський, Український Музей-Архів п. Степан Кікта, У.З.Х. ОЖ ООЧСУ, Кредитова Кооператива „Самопоміч“ Школа Українського Танцю „Каштан“ і Комітет Жінок The Nationalities Services Center.
Моя вдячність за надіслані привіти: телеграму від Шановного Президента ЗСА Р. Регана і його дружини Ненсі, Екзекутиви СВА, Українського Музею, Голови Президії Об'єднання Надбужанців-інж. Семона Романова, Вінніпег, Голови Редакційної Колегії Збірника „Надбужанина“ — мгр Миколи Мартинюка, Індіана, за привіт у радіо Об'єднання Надбужанців Відділ у Клівленді.
За привіти і датки на цілі СВА і УМ від родин Цегельських: Стефанія і Роман, Флориди, Ігор і Барбара, Н. Й., Ната і Юрій, Бетлгем, Па., Роман, Клівленд О., Андрій Кашубинський і Наталя Шараневич, Флориди, Марія і Олег Кальби, Дітройт, Оксана і Альберт Кіпи, Алентаві, Па., Мотря і Богдан Томіка, Каліфорнія, Олена і Євген Карпач, Лена Бенцаль-Карпач, Ольга і Роман Смулки, Міннеаполіс, Надя і Д-р Микола Девачевіч, Зеня Комарницька, Ніна Раковська, Ольга Синенко-Савицька, Клівленд, Марія Гусар-Турко, Бостон і Д-ров Богданові Футеві, голові Відділу чужинських претоніс американських громадян, Вашингтон за привітання і клопотання привіт від Президента.
Зворушена дякую за пам'яті і привіт від Угрінівців із далекого виселення у Польщі.
Дякую Гані Тарнавській за вміле ведення програми, Олі Дем'янчук за слово-життєпис, Всесвітньому о. парохів Михайлові Рев'юкові за слова привітання, Ірині Дубас за спомини зі спортивного життя і інж. Іванові Фурові за спомини співпраці в Грубішові на Холмщині, М. Миколи Кавці, знайому Мамаєві Микаві за Родиною за присланий привіт поезії і інж. Романові Стахурові за випущений написаний ним поему про мій шлях. Дякую за привітання П. Мирославі Гук, б. секретарі Головного Відділу Союзу Українок у Львові і учасниці Українського Жіночого Конгресу в Станіславові, Всю. Оцім Д-ров Іванові Тиліаському і Лоренцівці Дагласові за молитви перед і по трапезі.
Панам: Соні Ільчинин, Катрі Ільчин, Оленці Тарнавській і Ларисі Космос, які у весільних строях Полтавщини, Запідщини, Полісся і Угрінова подали мені рожі, а сестрам бандуристкам Ірці і Любі Завадівським за пісні моподочих піт, щира дяка.
Сердечно дякую сестрі Стефі і швагрові Романові, які не жаліли коштів, а вона й труду приїхати з Флориди, щоб привітати мене від родини і незабутнього рідного Угрінова в строю молодіжної Соціальщини.
Дякую Іванці Яремко за квіпейний колаж зі символічними 50 пташками і 17-ми шишками, Миросі Габєць за торт, які прикрашували мій сповідний стіл, а всім Паням за пишні тортони прийняття. Також паням церкви Покрова Пресвятої Богородиці за смачні страви.
Ще раз дякую всім за участь і щире сердечне родинно-атмосферу дня. Записку з розписання прийняття 335.00 дол. приділено: 100 дол. Укр. Музей Архів, а 235.00 дол. Світлички Відділ СВА 12, 33, і 116.
Вирізняючим тим ювілєєм, почувався дуже зобов'язана, бо не уявляю, що робила щось надзвичайне, а тільки старалася сповняти мій обов'язок супроти Рідної Церкви і Батьківщини призначений Всесвітнім.

Ірина Марія Кашубинська
Парма, Огайо.

Становище УЛПЗ у справі депортації Ф. Федоренка

Як відомо, 21-го грудня 1984 року 77-літній Федор Федоренко був насильно депортований іміграційними властями ЗСА до СРСР.

Справа проти Федоренка почалася у 1977 році, коли іміграційні власті почали заходи, щоб відібрати йому громадянські права на тій основі, що він був сторожем у таборі Треблінка, де нацисти вбивали жидів. У 1978 році Федеральний суд Флориди опротестував заходи проти Федоренка, стверджуючи, що Федоренкові не доказано ніяких злочинів. Прокуратура внесла апеляцію в 1979 році. Апелював тодішній головний прокуратор ЗСА Сівелетті й апеляційний суд відіслав Федоренка до громадянства на тій основі, що він, старючись про візд до ЗСА, затаїв деякі інформації про своє минуле. Федоренко вніс відклик до Верховного Суду ЗСА, але цей суд голосами 7-2 підтвердив попереднє рішення.

Останній акт справи Федоренка почався 10-го грудня 1984 року. У тому дні іміграційні власті арештували Федоренка у Філадельфії і повідомили його, що він буде депортований до СС-СР 13-го грудня. Слід додати, що у тому часі Федоренко не мав юридичного представника, бо до того часу оборонець покинув його, мабуть, тому що Федоренко був убогою людиною. Кримінальні злочини, якщо вони були, мають право на безкоштовного правного оборонця, але громадянин, що їх позбавляють громадянства або депортує, такого права не мають, і якщо вони убогі, або якщо їх фінансові спроможності скінчилися, вони не мають змоги боронитися.

Негайно після арешту Федоренка УЛПЗ знайшла йому оборонця, адвоката Філіпповича, та вжила всіх можливих заходів, щоб стримати депортування його до СРСР. Тут нема змоги вичислити усіх заходів, що їх Ліга й оборонець Філіппович зробили у часі між 10-им і 20-им грудня, щоб затримати депортацію Федоренка: безчисленні телефонічні, телеграфічні чи особисті інтерв'ю у Вашингтоні, Філадельфії, Нью-Йорку, Лондоні та Канаді. Ліга й оборонець інтерв'ювали по кількості, а то й кількості разів не тільки у судових й іміграційних властях, але теж у різних сенаторів і конгресменів, у Верховному Суді ЗСА, у Білому Домі, в Амністії Інтернешнел у Лондоні, у канадській амбасаді у Вашингтоні і т. п.

У зв'язку з тим, що депортування Федоренка робило враження засекреченої дії, Ліга залягувала тиску справу до пресових агентств, редакцій часописів та телевізійні сітки.

У зв'язку з цим Ліга дякує за зусилля в обороні Федоренка: колишній голові УЛПЗ Девіні Швед, оборонцям — Андрееві Філіпповичеві і В. Бейлі, Джанові Каролл, П. Зумбаківі, Е. Раскаваскові, Е. Іванові, В. Раджерсові та Надії Мек-Коннел з Вашингтону сенаторові П. Юнкіові, колишньому конгресменові Ч. Догерті, Р. Ложинським, Расі Расгайтис та Дайві Кейзіс з організації Американців за правильне правне поступовання, організації Амністії Інтернешнел, яка, між іншим, інтерв'ювала у Білому Домі.

Бет Гілман з газети „Філадельфія Інквайрер“ та Філадельфійська газета „Дейлі Ньюз“ написали об'єктивні статті про справу депортування Федоренка.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ
ВХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Бенкет і благословення Українського Села з нагоди його закінчення

Оселя для старших віком українців Українське Село в Воррені.

Промовляв Анастасія Волкер, президент Українського Села.

На відкритті оселі Українське Село були представники від УНС (зліва): Степан Віхар, Василь Папіж, Ярослав Бабюк і Роман Татарський.

В житті української громади великого Дітиря треба зареєструвати ще один небуденний осяг: у грудні 1984 року після довгих років наполегливої праці Українське Село, оселя для старших, закінчено. Цю важливу подію відзначено бенкетом у суботу, 15-го грудня, та благословенням будинку в неділю, 16-го грудня.

Святковий бенкет відбувся у власному приміщенні, тобто в залі, що служиме як їдальня і кімната зайнята для мешканців. Тому що зала містить тільки 200 осіб, на бенкет прибули майже виключно ті особи, що були тісно пов'язані з працею Українського Села, і тому бенкет набрав характеру родинного свята. Між присутніми були наші священики, посадики Воррену Дж. Рандлет, представники будівельної фірми і менеджменту, архітект. члени дирекції Українського Села, багато членів СВА та навіть деякі мешканці будинку.

Анастасія Волкер, президент Корпорації УС, у своєму слові пригадала, що ідея побудови дому для старших вийшла від Союзу Українок і подякувала багатьом особам за їхній великий вклад праці і жертвенності, подякувала також відділам СВА за їхні великі грошові пожертви, а зокрема 58-му Відділові СВА, що склав на потреби УС біля 30,000 дол. А. Волкер підкреслила, що особі, яким треба дійсно завдячувати успіху Українського Села — це інж. Володимир Томин, що допоміг вистаритися позику від федерального Уряду, та посадики міста Воррену Джеймсу Рандлет, що докладав всіх зусиль, щоб справи, зв'язані з містом, були позитивно і вчасно поладжені.

Українською мовою промовляв Зенон Васильєвич, голова дирекції УС. Він висловив подяку всім членам дирекції за їхню довготривалу і жертвенну працю, склавши окреме признання А. Волкер, що була душою цього проекту і допильнувала більшість справ, зв'язаних з УС, та Романові Татарському, що доглядав будову, щоб усе було зроблено добре і згідно з контрактом. Він також подякував парадії Непорочного Зачаття, що взяла спонсорство цього проекту, що обслуговувало УС одержання федеральної позички.

На руки дирекції наспіло багато привітів від організації та окремих осіб. Успій привіт в імені Владки Іннокентія Лотоцького склав о. ігумен Вернад Панчук, ЧСВВ. Привітав УС посадики Рандлет та погратулював за гарну будівлю. Архітект проекту Н. Пастор сказав, що йому приємно було працювати з українцями і що він докладав усіх зусиль, щоб будинок УС виглядав якнайкраще.

В містечкій частині виступав квартет бандуристів в складі: П. Кітастий, керівник, П. Пахолок, П. Писаренко та М. Сердюк. Вони гарно виконали декілька колядок та низку народних пісень. Перед вечерею під час коктейлю розважав гостей фортепіановою музикою А. Стасів. Бенкетом провів Степан Віхар.

Юстина Неллінець, голова святкового Комітету, разом з членами 5, 58 і 80 відділів СВА дуже вдячно приготувала перекуску і понч та поділила про смачну вечерю, що її доставила п-і Гундич, власнича ресторану „Стівенсон Гавз“.

Під час бенкету присутні склали пожертву на „Українське Село“: 5,000 дол. — 58-й Відділ СВА; 1,000 дол. — інж. В. І.Л. Томини; по 500 дол. — М. і М. Віхорек, Л. і Д.

(Закінчення на стор. 4)

Ще про перебування президента СКВУ в Аргентині

У грудні була визначна подія в нашому культурно-громадському житті, яка, напевно, залишить сліди на довгий час, — це приїзд до Аргентини 4-го грудня м. р. президента СКВУ Петра Саварина в його поїзді до Південної Америки. Крім Аргентини, він відвідав суміжні країни українського поселення, Парагвай і Бразилію.

На летищі Есейза коло Буенос Айрес зібралася досить чисельна група представників різних товариств, щоб зустріти, побачити і привітати голову і представника всіх українців в діаспорі. Серед присутніх бракувало тільки представника від Товариства Просвіта, що є членом УВФронт, яке не вислало свого делегата і описав не гостило президента СКВУ у своїй домівці.

Президента СКВУ привітав від української громади урядуючий голова Української Центральної Репрезентації Володимир Коваль. Відтак сказав слово сам Петро Саварин, висловивши своє задоволення, що так чисельно зібралася громада, хоч це був робочий день. Попрощавшись з присутніми, він від'їхав до замовленого готелю разом з дружиною в товаристві представників УЦР. Ціллю президента СКВУ є побачити зближення і пізнати дійсність нашого поселення, та поділитися думками і планами праці на майбутнє.

Вже в неділю по Службі Божій в соборі була зустріч у філії Українського Католицького Університету, де обговорено підготовку до святкування 1000-ліття хрищення України. П. Саварин зауважив, що відчувався брак добре опрацьованої історії Церкви. В конференції взяв участь епарх Владика Андрій Сапел'як. 14-го і 15-го січня відбувся перший конгрес професіоналів, на якому президент СКВУ мав доповідь „Українська діаспора“. Він звернув увагу на освіту нашої молоді, а особливо на студії у високих школах та вважає потрібним, щоб включалися в громадське життя країни поселення і таким чином могли вести корисну роботу і для українського народу. Не забули свого пластуна Петра Саварина і Товариство Пласту, що вітало його у власній домівці, де сеньор-пластун інж. Ростислав Ільницький мав виставку своїх образів.

Братство Дивізійників, Союз Українок і Патріархальне Товариство гостили президента відом у суботу 15-го січня. Голови поодиноких товариств, складаючи привіти, заявили, що праця Секретаріату СКВУ є правдивою, реальною і що вони дають повну підтримку у дальшій праці. Того самого дня вечерею вітало президента Т-во „Відродження“.

Неначе на закінчення прийняти та привітати відбулася сесія Головної Ради Української Центральної Репрезентації, що об'єднує всі товариства в Аргентині, і до почесної президії був запрошений Петро Саварин. В сесії не взяв участь Просвіта і споріднені з нею організації. Президент поділився з делегатами організації з проблемою пращою і планами Секретаріату СКВУ на майбутнє. Присутні нагородили промовця довгими оплесками.

Мгр А. Хлопецький

В ДРУГУ СУМНУ І НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ як з Волі Божої відійшов у вічність мій Дорогий і Ніколи Незабутній Чоловік

бл. п. САМІЙЛО П. МУХИН (СЕМЕН ПИПИЛОВИЧ)

буде відправлена
ПАНАХИДА

в українській православної церкві св. Софії, при 22-й вул., у Байоні Н. Дж. і на Флориді.

Про молитви за спокій душі Покійного просить дружина — МАРІЯ

У 40-й ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашого Найдорожчого Тата, Діда, Брата, Швагря та Кузена

бл. п. РОМАНА СКОРОБОГАТОГО
будуть відправлені

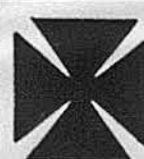
ЗАУПОКОЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

у ВІСІРОК, 29-го СІЧНЯ 1985 р.

в церкві Водохрещення, Атланта, Джорджія у церкві св. Михайла в Гартфорд, Конн. в церкві оо. Християн, у Глен Кові, Н. Й. і в св. Івана Хрестителя в Гантері, Н. Й. та в церквах в Канаді.

Просимо Рідних та близьких помолитися з нами за душу Покійного.

Горем прибіта Родина

У глибокому смутку та болі повідомляємо Друзів, Приятелів, Знайомих, що

сл. п. МИХАЙЛО БЕРЕЗЮК

член ОУН, хорунжий і УД УНА, відійшов у Вічність на 80 році життя, в понеділок, 7-го січня 1985 р., в Мюнхені, Німеччина після короткої і важкої недуги.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 14-го січня 1985 р. на цвинтарі Вальд Фрідріхс, Мюнхен, Німеччина.

Горем прибіта Родина
Друзі і Товариші зборі

